

نام و نام خانوادگی:	بسمه تعالی	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶
نام پدر:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان	ساعت امتحان:
پایه و رشته تحصیلی: دهم علوم انسانی	آموزش و پرورش منطقه چترود	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام درس: علوم و فنون ادبی (۱)	کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی	نام دبیر:
	امتحانات هماهنگ منطقه - نوبت اول	
	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲	

ردیف	شرح سؤالات	بارم
------	------------	------

(الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

۱	جاهای خالی را با پاسخ مناسب تکمیل کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) الف) در زمان سامانیان شهر عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد. ب) زبان پارتی در دوره ی رایج بود. ج) نوع ادبی منظومه های «درخت آسوریک» و «یادگار زر ایران» است. د) موضوع کتاب شاهنامه ی ابومنصوری، تاریخ گذشته ی است.	۱								
۰/۵	کدام یک از موارد زیر درست است؟ الف) یعقوب لیث صفاری زبان عربی را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد. ☐ ب) مزه ای که می چشیم می تواند یک متن باشد. ☐	۲								
۰/۵	پاسخ مناسب هر سوال را از گزینه های داخل کمانک انتخاب نمایید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره) الف) آثار ادبی (پهلوی / پارتی) به سبب اهمیت سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام، غالباً به کتابت در نیامده بود. ب) کتاب اوستا در دوره ی (اشکانیان / ساسانیان) به نگارش درآمد.	۳								
۰/۲۵	حماسه ی ملی با کدام شاعر نامی، به اوج رسیده است؟	۴								
۰/۲۵	ترجمه تفسیر طبری به چه زبانی است؟	۵								
۰/۵	نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون چیست؟	۶								
۰/۵	نثر عهد «سامانی» بیشتر به چه موضوعاتی توجه دارد؟ (دو مورد)	۷								
۰/۵	هر یک از موارد گروه «الف» مربوط به کدام یک از زبان های گروه «ب» است؟ (در قسمت «ب» یک مورد اضافی است.)	۸								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- «زبان رایج در دوره ی هخامنشیان»</td> <td>۱- زبان پهلوی</td> </tr> <tr> <td>۲- «آثاری که به تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.</td> <td>۲- زبان پارتی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳- فارسی باستان</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب	۱- «زبان رایج در دوره ی هخامنشیان»	۱- زبان پهلوی	۲- «آثاری که به تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.	۲- زبان پارتی		۳- فارسی باستان	
گروه الف	گروه ب									
۱- «زبان رایج در دوره ی هخامنشیان»	۱- زبان پهلوی									
۲- «آثاری که به تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.	۲- زبان پارتی									
	۳- فارسی باستان									

(ب) موسیقی شعر (۶ نمره)

۰/۷۵	پاسخ صحیح را انتخاب کنید. الف) وسیله‌ی ادراک وزن، (حواس/ خوانش دقیق) ما است. ب) اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر (عاطفه/ وزن) است. ج) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف (لحن/ زبان) می‌شود.	۹
۰/۷۵	درستی یا نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید. الف) ادراکی که از احساس نظم حاصل می‌شود، عاطفه نام دارد. ☐ درست ☐ نادرست ب) وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند. ☐ درست ☐ نادرست ج) بیشتر کتاب‌های مقدس نیز از کشش و جاذبه‌ی آهنگ و کلام موزون بهره گرفته‌اند. ☐ درست ☐ نادرست	۱۰
۰/۲۵	با توجه به شعر زیر کدام گزینه <u>نادرست</u> است؟ «ای نفس خرم باد صبا از بر یار آمده‌ای، مَرَحبا قافله‌ی شب، چه شنیدی ز صبح مرغ سلیمان، چه خبر از سبا؟» الف) وزن شعر بسیار شادی‌آور و طرب انگیز است. ب) درون مایه شعر خبری خوش از یار است. ج) شعر حماسی و اندرزی است. د) لحن شعر تغزلی و عاشقانه است.	۱۱
۱/۵	بیت‌های زیر را از دید «حس و حال فضای شعری و عاطفی» بررسی کنید. الف) خروشید کای فرخ اسفندیار هماوردت آمد برآرای کار ب) وقت را غنیمت دان آنقدر که بتوانی حاصل از حیات ای جان یک دم است تا دانی	۱۲
۰/۷۵	<u>صامت‌ها</u> و <u>مصوت‌های</u> مصراع زیر را مشخص کنید. حلالست رفتن به صحرا، و لیک	۱۳
۰/۷۵	هجاهای تشکیل دهنده‌ی مصراع زیر را تجزیه کنید. اگر هوشمندی به معنی گرای	۱۴
۰/۵	چه عاملی سبب قدرت اثرگذاری شعر «مولوی» شده است؟ «مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم»	۱۵
۰/۷۵	دو مصراع یا بیت در چه زمانی هم وزن هستند؟ (هر دو مورد را بنویسید)	۱۶

(ج) زیباشناسی (۶ نمره)

۰/۷۵	<p>درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) واج آرایبی صامت‌ها از مصوت‌ها محسوس‌تر است. ☐ درست ☐ نادرست</p> <p>ب) تکرار واج و واژه در زبان عادی، پسندیده است. ☐ درست ☐ نادرست</p> <p>ج) آنچه در تکرار اهمیت دارد، جنبه‌ی موسیقایی و آوایی سخن است نه شکل نوشتاری واژگان. ☐ درست ☐ نادرست</p>	۱۷
۱/۲۵	<p>جای خالی عبارات زیر را با پاسخ مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) در زبان ادبی، بر جاذبه و کشش و گوش نوازی سخن می‌افزاید.</p> <p>ب) علم بدیع، دو نمودِ و معنوی دارد.</p> <p>ج) ارزش موسیقایی سجع از همه سجع‌ها بیشتر است.</p> <p>د) فایده‌ی سجع ایجاد در نثر است.</p> <p>ه) سجع‌ها درست مانند در پایان مصراع‌ها یا بیت‌ها است.</p>	۱۸
۰/۱۵	موضوع «علم بدیع» چیست؟	۱۹
۰/۲۵	<p>در کدام بیت، هر دو نوع واج آرایبی (صامت و مصوت) دیده می‌شود؟</p> <p>الف) سرِ ارادتِ ما و آستانِ حضرتِ دوست که هر چه بر سرِ ما می‌رود، ارادتِ اوست</p> <p>ب) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن</p>	۲۰
۰/۲۵	<p>در کدام گزینه «واژه آرایبی» هنرمندانه‌تر به کار گرفته شده است؟</p> <p>الف) دل نیست کیوتر که چو برخاست نشیند از گوشه‌ی بامی که پریدیم پریدیم</p> <p>ب) از ننگ چه پرسى که مرا نام ز ننگ است و ز نام چه پرسى که مرا ننگ ز نام است</p>	۲۱
۱	<p>در هر یک از مثال‌های زیر تکرار کدام صامت‌ها و مصوت، سبب به وجود آمدن «موسیقی لفظی» شده است؟</p> <p>الف) گو بهار دل و جان باش و خزان باش، آر نه / ای بسا باغ و بهاران که خزان من و توست (.....)</p> <p>ب) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم و زان است (.....)</p>	۲۲
۱	<p>در عبارت‌های زیر، سجع را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.</p> <p>الف) پشت و پناه سپاه من بود، در دیده‌ی دشمنان خار و بر روی دوستان خال.</p> <p>ب) بزرگان گفته‌اند: دولت، نه به کوشیدن است، چاره کم جوشیدن است.</p>	۲۳
۱	<p>در هر یک از بیت‌های زیر واژه‌آرایبی (تکرار) کدام واژگان، ایجاد موسیقی لفظی کرده است؟</p> <p>الف) زمانه قرعه‌ی نو می‌زند به نام شما / خوش شما که جهان می‌رود به کام شما (.....)</p> <p>ب) بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار / روز فراق را که نهد در شمار عمر (.....)</p>	۲۴

(د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

متن زیر را بخوانید و بنویسید که شناسایی هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از قلمروهای (زبانی، ادبی، فکری) است؟

«من دنیا را چاه پر آفت مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز و چشیدن شهد و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده‌ی آن، اندک و رنج آن، بسیار است.»

۱

۲۵

الف) تشبیه دنیا به چاه پر آفت (قلمرو)

ب) به کارگیری «شهد» در معنی «عسل» (قلمرو)

ج) هوشیاری و پرهیز از خوشی‌های زودگذر (قلمرو)

د) تضاد میان دو واژه‌ی «سیاه و سفید» (قلمرو)

شعر زیر را بخوانید و جدول را کامل کنید.

در کتاب آمد که در عهد قدیم	خانه‌ای می‌ساخت سقراط حکیم
چون به پایان بُرد کار آن سَرا	آمدند از ره، رفیق و آشنا
جمله گفتند: این بنای مختصر	نیست در خوردِ تو، ای صاحب نظر
چون توانی زیستن در این قفس؟	این قفس نَبودَ مقام چون تو کس
بهرِ مردی چون تو والا و حکیم	بارگاهی باید و کاخی عظیم
در شبستان تو چون آییم جمع	همچو پروانه به گردِ روی شمع

۱/۵

۲۶

قلمرو ادبی:	۱-	۲-
قلمرو زبانی:	۱-	۲-
نوع لحن:	۱-	نوع ادبی: (گونه شناسی)

بیت زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید.

ای خواجه رسیده است بلندیت به جایی	کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت!
گر عمر تو چون قد تو باشد به درازی	تو زنده بمانی و بمیرد ملک الموت

«انوری»

۰/۵

۲۷

با توجه به شعر زیر دو نکته زبانی از متن استخراج کنید و بنویسید. (همراه با مثال از خودِ شعر)

به دام افتاد روباهی سحرگاه	به روبه بازی اندیشید در راه
که گر صیاد بیند هم چنینم	دهد حالی به گازر پوستینم
پس آن گه، مُرده کرد او خویشتن را	ز بیم جان، فرو افکند تن را
چو صیاد آمد، او را مرده پنداشت	نمی‌یارست روبه را کم انگاشت

۱

۲۸

۱- مثال (از متن):

۲- مثال (از متن):

باسمه تعالی

اداره آموزش و پرورش استان کرمان

راهنمای تصحیح آزمون هماهنگ صبح درس علوم و فنون ادبی ۱

مشخصات امتحان	زمان امتحان
درس: علوم و فنون ادبی ۱	ساعت:
رشته: کلیه رشته‌ها	روز و تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶
پایه: دهم	مدت: ۹۰ دقیقه

نمره	سوال	بافت
الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)		
۱	الف) بخارا (ب) اشکانیان (ج) اندرزنامه‌ها (د) ایران	۱
۰/۱۵	ب) مزه‌ای که می‌چشیم می‌تواند یک متن باشد.	۲
۰/۱۵	الف) پهلوی (ب) ساسانیان	۳
۰/۲۵	فردوسی	۴
۰/۲۵	زبان عربی	۵
۰/۱۵	خواندن دقیق متن	۶
۰/۱۵	حماسی، ملی، تاریخی	۷
۰/۱۵	۱- فارسی باستان ۲- زبان پهلوی	۸
ب) موسیقی شعر (۶ نمره)		
۰/۷۵	الف) حواس (ب) عاطفه (ج) لحن	۹
۰/۷۵	الف) نادرست (ب) درست (ج) درست	۱۰
۰/۲۵	ج) شعر حماسی و اندرزی است.	۱۱
۱/۵	الف) فضای شعر حماسی، رزمی و پهلوانی است و لحن شعر کوبنده است. ب) فضای شعر ملایم، اندرزی و نصیحت‌گویی است.	۱۲
۰/۷۵	ح - ل - ل - س - ت ر - ف - ت - ن - ب - ص - ح - ر - ل - و - ل - ی - ک	۱۲
۰/۷۵	آ گر هوش من دی پ مع نی گ رای — U — — U — — U — — U	۱۴
۰/۱۵	همسویی وزن و عاطفه	۱۵
۰/۷۵	۱- تعداد هجاهای آنها با هم برابر باشد. ۲- هجاهای کوتاه و بلند آنها در مقابل یکدیگر قرار گیرد.	۱۶

ج) زیباشناسی (۶ نمره)					
۰/۷۵			ج) درست	ب) نادرست	الف) درست
۱/۲۵	ه) قافیه	د) موسیقی	ج) متوازی	ب) لفظی	الف) تکرار
۰/۵					بخشی از موسیقی کلام است.
۰/۲۵					الف
۰/۲۵					ب
۱			ب) صامت خ و ز / مصوت ا		الف) صامت ن و ب / مصوت ا
۱			ب) کوشیدن - جوشیدن (سجع متوازی)		الف) خار - خال (متوازن)
۱				ب) عمر	الف) شما
د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)					
۱		د) ادبی	ج) فکری	ب) زبانی	الف) ادبی
۱/۵	۲- کاربرد چون به معنی چگونه	۲- تشبیه دوستان به پروانه	جمله (همه)	۱- کاربرد کهن واژه‌ها از قبیل سَرا (خانه) - ج	قلمرو ادبی: ۱- جناس جمع و شمع قلمرو زبانی: ۱- کاربرد کهن واژه‌ها از قبیل سَرا (خانه) - ج نوع لحن: ۱- روایی - داستانی
۰/۵					شاعر به طنز به قد بسیار بلند مخاطب اشاره دارد که اگر به تناسب قدش، عمرش هم دراز باشد از عزرائیل بیشتر عمر خواهد کرد (بزرگنمایی کرده)
۱					۱- وجود واژگان کهن: گازر ۲- ترکیب سازی: روبه بازی

"پیروز باشید"

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد